אישים באגרות הראי"ה

הרב נפתלי (הרמן) הכהן אדלר, הרב הראשי של בריטניה

הרב הראשי של אנגליה (תר"ן–תרע"א) · תקצ"ט–תרע"א (1839–1911)

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב נפתלי צבי הירש (הרמן) הכהן אדלר נולד בשנת תקצ"ט (1839) בהנובר שבגרמניה, לרב נתן מרקוס אדלר, ובילדותו עבר עם משפחתו ללונדון, כשאביו נתמנה לרב העיר. למד בלונדון, נסמך לרבנות בפראג וקיבל תואר דוקטור. משנת תרל"ט (1879) ניהל לצד אביו הזקן את ענייני הרבנות, ואחרי פטירת אביו בשנת תר"ן (1890) נתמנה במקומו לרב הראשי של אנגליה ולאב בית הדין של לונדון. נפטר בשנת תרע"א (1911).

הרב קוק על הרב נפתלי אדלר

הרב קוק פונה אל הרב אדלר מיפו בשנת תרס"ח בבקשה לעזור לאגודת הכורמים של רחובות. האיכרים בנו יקב (ראו בפרשת הכשרות והשבת ביקבי המושבות), והכול נעשה בכשרות ובקיום המצוות התלויות בארץ, "לא ע"י נדבות ותמיכות כ"א בכחם ואונם". אחד מאנשי האגודה פתח בלונדון בית מסחר ליין, והרב קוק מבקש שהרב אדלר יעמוד לימינם בתמיכה רוחנית (כרך א', אגרת קו).

האגרות

כרך א', אגרת קו: בקשה לתמוך באגודת הכורמים של רחובות, שפתחה בלונדון בית מסחר ליין הכשר שלה.

"לא ע"י נדבות ותמיכות כ"א בכחם ואונם, בדרך הגון ומכובד"

ראו גם

תולדות הרב נפתלי הרמן אדלר. ("רבי נפתלי הרמן אדלר", המכלול)

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הרב נפתלי אדלר, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת קו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ט טבת תרס"ח - יפו **נמען:** הרב הראשי ד"ר נפתלי הכהן אדלר, אב בית דין לונדון

הרב קוק ממליץ לפני הרב אדלר על יין אגודת הכורמים במושבה רחובות, שנעשה בכשרות מלאה, כולל קיום המצוות התלויות בארץ וכשרות לפסח. האיכרים בונים את הארץ בכוחם ולא מתמיכות, ואחד מחבריהם פתח בית מסחר ליין בלונדון. הרב קוק מבקש מהרב אדלר לתמוך בהם תמיכה רוחנית.

עיקרי הדברים

- המלצה על יין רחובות הכשר.
- שבח העבודה העצמית בבניין הארץ.
- מצות ישוב ארץ ישראל.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ט טבת תרס"ח[4].

הררי קודש ישאו רב שלו[5] וברכה לכבוד הרב הגאון הגדול בישראל ובאדם מו"ה[6] נפתלי הכהן ד"ר[7] אדלר [הרב הרמן (נפתלי) אדלר, הרב הראשי של האימפריה הבריטית] שליט"א[8], הגאבד"ק[9] לונדון והמדינות הי"ו[10], שלמא רבא וכט"ס[11].

למען אהבת ארץ חמדה, ויקרת החזקת ידי בוניה, ועובדי אדמת קדשה בעמל ויגיע כפם, באתי בזה לבקש מהדר"ג[12] שי'[13]. כאשר במושבה רחבות, הסמוכה לפה עה"ק ת"ו, נועדו האכרים אחינו ויסדו להם אגודת כורמים, [אגודת הכורמים של רחובות, שהקימה יקב משלה] ויקב בנו להם לעשיית יינם, זה איזה שנים, והכל נעשה בתכלית הכשרות כדת של תורה, בקיום המצוות התלויות בארץ, ובכל עניני הכשרות לכל ימות השנה ולפסח. והנה האנשים הללו הגדילו לעשות, ופעלם ראוי להיות לשם ולתפארת, כי הוסיפו בנין ושכלול לאה"ק[14]., לא ע"י[15] נדבות ותמיכות כ"א[16] בכחם ואונם, בדרך הגון ומכובד. ע"כ[17] הנני רואה, שחבת הקודש של אה"ק[18] ת"ו ראויה היא שתהי'[19] מכשרת את לב גדולי האומה הע"י[20], לצאת לעזרתם בתמיכה רוחנית. וכאשר בעיר-התבל, מחנה-קודש דהדר"ג[21] שליט"א, יסד אחד מאגודתם מר משה ריינשרייבער בית מסחר למכירת יין האגודה הנ"ל[22], מצאתי חובה קדושה לעצמי להציע את בקשתי קדם הדר"ג[23], שיטה נא חסדו אליהם, ויאר להם את פניו, בעזרתו מקודש ככל אשר יראה בצדקתו וטהרת לבבו, ואהבתו הנאמנה לאה"ק ת"ו. וזכות מצות ישוב אה"ק יעמד להדר"ג[24] להאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים, ויזכה לראות בשוב ד' שבות עמו להר קדשו, בבא לציון גואל בעמוד הכהן לאורים ולתומים, [על פי עזרא ב, סג] כנה"ר[25] ונפש מתכבד לדרש"ת[26] ברב כבוד וברכה נאמנה,

הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן

4. תרס"ח - השנה תרס"ח (1907/1908)
5. שלו' - שלום
6. מו"ה - מורנו הרב
7. ד"ר - דוקטור
8. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9. הגאבד"ק - הגאון אב בית דין קהילת
10. הי"ו - השם יברכהו ויחייהו
11. וכט"ס - וכל טוב סלה
12. מהדר"ג - מהדרת גאונו
13. שי' - שיחיה
14. לאה"ק - לארץ הקודש
15. ע"י - על ידי
16. כ"א - כי אם
17. ע"כ - על כן
18. אה"ק - ארץ הקודש
19. שתהי' - שתהיה
20. הע"י - העל ידי
21. דהדר"ג - דהדרת גאונו
22. הנ"ל - הנזכר לעיל
23. הדר"ג - הדרת גאונו
24. להדר"ג - להדרת גאונו
25. כנה"ר - כנפשו הרמה
26. לדרש"ת - לדורש שלומו ותורתו